

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba Puerto Rico, y Extranger, 5

LA DIADA DELS COTXEROS

—Som aixís nosaltres; avuy se vessa tot.

VARA VACANT

La qüestió de l'arcaldia de Barcelona sembla que preocupa al govern de mala manera. Tant, que á pesar d'haver remenat l'assumpto tres ó quatre senmanas, els ministres encare no han trobat el modo de resoldre'l.

Cada vegada que hi ha Consell, en Dato torna á suscitar la qüestió.

—Don Francisco—diu al President:—recordis d'alló de la vara de Barcelona.

—Com á recordarmen, massa que me 'n recordo—respon en Silvela, que al tocar aquest tema ja 's posa nerviós.

—Y bé ¿qué pensa fer?

—No ho sé: estich verdaderament marejat. A cada moment rebo cartas de la ciutat comtal que 'm posan el cap com un bombo. L'un me recomana en Pere, l'altre 'm recomana en Pau; l'altre 'm diu qu' en Pau y en Pere son uns bútxaras y que lo millor que puch fer es nombrar á n' en Berenguera...

—Si de cartas fa cas!... Lo mateix me passa á mí: totas las personas que d'allí m' escriuhen s' interessan per un candidat diferent. Pero jo las recomendacions no me las escolto: 'l meu candidat ja 'l sab vosté.

—També vosté sab el meu, home.

—Y donchs!... Determini una cosa ó altra.

—¿Qué guanyarém quan ho haja determinat?

—Deixarém resolt aquest problema.

—Pero 'n plantejarém un altre molt mes espínós, criatura. Adjudicada definitivament la vara ¿sab qué succehirá? Tots els desayrats se 'ns tirarán á sobre y alló 's convertirá en un' olla de grills. Dirán que 'l govern no sab triar arcaldes, que dona la vara á qui menos s' ho mereix, que Madrid se burla de Barcelona y que fins que tornin á cantar el *bon cop de fals* no anirán bé.

En Dato, davant d'aquestes rahons, se mossega 'ls llabis y no sab qué respondre.

—En fi—diu al últim, no atrevintse á insistir mes á favor del seu candidat—¿qué acordém?

—Ben meditada la cosa—replica en Silvela—crech que 'l millor acort que podém pendre es no acordar res.

—¿Vol dir?

—Segurament. D'aquest modo tots els aspirants conservan l'esperansa, y en l'expectativa de si cau no cau, tots fan bondat y 's guardan de donarnos disgustos.

Y aixís estém ja fa días.

D'aquí aquí 's diu que l'element pantorrillista ha pujat á caball dels altres y que la vara serà per ell.

A las pocas horas s'escampa 'l rumor de que 'ls silvelistas purs han jugat l'última carta y que ja s'está firmant la real ordre nombrant arcalde primer á un d'aquesta fracció.

L'endemá varia de prompte 'l vent y 's dona ja per adjudicada la vara á un fulano que 's manté «á honesta distancia d'uns y altres.»

Y 'ls días passen, la vara balla, els duptes continúan y Barcelona, impacientada de veras, comensa á preguntar:

—¿Se pot sapiguer qui es el que definitivament s'encarrega de ferme felís?

Perque, mirinho pel cantó que vulguin, la situació acual es insostenible.

L'arcalde vé á ser el pare del poble, y en mitj d'aquesta inseguretad ¿cóm volen que 'l poble respecti ni estimi al seu pare, sabent qu' es un

pare interí, provisional, que si molt convé demá ó demá passat ni sisquera li serà oncle?

Y ell mateix, l'arcalde de *quita-y-pon* que avuy ens administra, ¿quin interés pot tenir en pendrer la cosa en serio, ni en estudiar res, ni en pensar formalment en la nostra felicitat, si veu que potser dintre de vintiquatre horas ó de vintiquatre minuts li arribará un plech de la vila del Os dihentli que ja está llest y que ja 's pot tallar la *coleta*?

La delicada situació del govern, no obstant, no deixo de compéndrela. Si 'ls pretendents á la vara fossin un, ó dos, ó tres... ¿qué diastre! el conflicte encare seria de solució relativament fácil; pero sembla que 'l cas actual es molt mes grave.

Segons veus que corran, els aspirants, vistos, á l'arcaldia de Barcelona, ascendeixen á divuyt ó vint. Juntin ara á aquests els que no 's veuhen, els que acarician en secret la seva aspiració ó que s'ols donan una que altra tímida passada pel Govern civil ab l'escusa de preguntar per la salut del governador, pero en realitat ab la riallera esperansa de trobar la vara abandonada demunt d'una cadira...

¿Cóm se queda bé ab tanta gent? ¿Qué ha de fer el govern davant de tantas empentas?

Si 'ls senyors de Madrid haguessin d'escoltar-me, jo 'ls en donaría una de molt bonica de solució. Y no solzament bonica: práctica, segura y capás de fer ingressar en el Tresor nacional dos ó tres milions de duros.

En Villaverde, que tant adelerat va per aquests mons de Deu buscant quartos per anar seguint la broma, es el qui ab mes interés hauría de mirar-se 'l meu projecte.

L'idea es senzillíssima: tot consisteix en rifar la vara de Barcelona.

Dos ó tres milions de bitllets á duro cada un, y alsa, que la sort vaji allá hont vulgui.

¿Que 'ls bitllets no 's despatxarian?... Error lamentable. No diré que ningú 's llensés fins á quedarse ab tots ells, per tenir segura la vara; pero de que 'ls bitllets se vendrían com pa benehit ja m'atreveixo á respondren.

Hi hauría qui 'n pendría dos ó tres cents, hi hauría qui 'n compraría mil; els mes modestos se contentarían ab una decena; els que van curts de quartos dirían que ab un ja n'hi ha prou y fins no faltarian amichs que s'associarian per adquirir un bitlletet entre set ó vuyt, ab la condició de repartirse moralment la vara en cas de que la sort els favorequés.

¡Déixinse d'una gangueta tan apetitosa com l'arcaldia de la segona capital d'Espanya!...

Jo hi concebut el projecte. ¿Va bé? ¿No hi va?

A n' en Villaverde li toca respondre. Li regalo l'idea de franch, sense volguer altra recompensa que la gloria d'haverla proposada.

Y aceptila ó no, pot estar ben segur el ministre de que, per mes desguitarrada que la trobi, de mes desguitarradas n'ha tingut ell.

A. MARCH.

¡TONTERÍAS!

SONET

Un jorn vaig preguntarte si 'm volías,
ruborosa vas dirme que m'aymavas
y ab ta resposta ansiada cambiavas
mas penas y neguits per alegrías.

Mes avuy quan m'has dit que m'aburrias
y 't pregunto alterat si deliravas

llansant una rialla 'm contestavas:
 —No 'n fassis cas, beneyt, son tonterias.—
 Es ben cert, no pot ser d'altra manera:
 dispensa'm noya, donchs, mes jo voldria
 que sobretot me fosses ben sincera.
 ¡Vamos dona, conféssam que aquell día
 al jurarme passió molt verdadera
 me vas dí una solemne tonteria!

LLORENS BONNIN.

OBSERVACIONS DE UN MALALT

En aquest temps en que las malalties abundan y posan als xacrosos de mal humor, vaig anar á visitar á un amich que pateix fa molts anys y 'm va endressar las següents observacions, que no 'm semblan pas faltadas de interés. Per aixó las consigno.

—Ja veurás: aquell que va dir que la gent se moría ab els metjes, sense 'ls metjes y á pesar dels metjes, se coneix qu' era mes amich dels ba-

gulayres, dels que fan caixas de mort, que dels llicenciats en medicina. Quan menos á aquestos no 'ls coneixía prou.

Perque tota la forsa moral que avans tenia l' exercici de la professió mélica, are l' ha perduda. No te mes forsa que la del anunci, la de la clientela, la del efectisme. La responsabilitat que la lley penal senyala al metje, es la única que ha sustituhit á la responsabilitat que davant de sa conciencia s' imposava.

¡Oh, es molt curiós estudiar d' aprop als metjes! Es la major de las ficcions socials, la que 'ns posa al albir de qui si pot esser molt sabi, pot esser també apassionat y fins dolent, ó que si es molt bo, es possible que sia molt ignorant y fins inepte.

Y francament, á mí 'm sembla que per haver d' estar sotmesos á la soberana voluntat mélica, valdria mes qu' en lo món no hi hagués mes que una classe, la dels metjes, perque aixís no farián mal á cap persona ignocenta y ben criada, sino que 's matarian ells á ells. Y ja que aixó no pot

ser, al menos que se 'ls obligués á que 'ns fessen la papeleta de naixement, en comptes de la de defunció, perque aixís quan un hom naixería sabria que pot viure ab certa impunitat, ab la aquiescencia dels senyors metjes, sense por d' empassarse una píndola equivocada.

Es horrorós haver d' escoltar tots els días: «á fulano no li han eñtés el mal; á sutano li receptavan per una pulmonía y ha mort del tifus.» Jo no sé com la societat s' ho mira aixó. ¡Qué 's concedesca als metjes lo privilegi exclussiu de matar! ¡Oh, y

qué no necessitan marca especial de fábrica! Tots matan pel mateix istil, ab molta finura, molt dissimulo, molta discreció, ab moltíssima suavitat y manyaguería.

De metjes se 'n coneixen de diferents ordres T' en citaré alguns. Se coneix lo metje filarmoních, aquell que tot pulsant

ENTRE FAMILIA, Ó LA PATÚM Y LA PERDIU

—Ordre, senyors, ordre, ó sino ¿qué pensarán els castellanots?

GUERRA ANGLO-BOER

Tropas boers, guardant un túnel per ahont ha de passar un tren militar anglés.

ó auscultant taratleja un' ária d' un choral de una sarsuela.

Se coneix lo metje aficionat á las flors, lo qual després de feta la visita, trapaceja totas las plantas de la casa y sol donar llissóns pera podar be 'ls xeringuillos y abonar com cal las hortensias.

Se coneix lo metje antiquari, y es aquell que aprofita las visitas pera veure si s' emporta algún plat de fesomia extranya ó algún pergami que fassa olor de ranci.

Hi ha 'l metje polítich, que barreja las instruccions pera 'l compliment de la fórmula ab las noticias de la derrera campanya electoral ó ab els comentaris sobre las sessions de las Corts.

Hi ha 'l metje afectat á la carn femella, y veurás que afalaga á las donas, las hi regala carmetlos y copets á la espatlla, y necessita sempre 'l sentit del tacto pera la exacte formalisació del diagnóstich.

Ab aquestos antecedents compendrás bé que no es extrany que á una eminencia mélica li passés una vegada qu' en las deposicions de una malalta de sobre part hi cregués veure un tros de sagí y era una borla de un mocador de llana.

Sols aixís es possible que un metje conegut meu arribés en certa ocasió á visitar un malalt per altre, receptant en una casa lo que devia receptor al pis de sobre. Tant distret anava, rumiant un tema que havia de desenrotllar al vespre en una Academia de medicina.

Per aixó s' explica qu' en una célebre clínica se operés á un fulano suposantli certa malaltia al fetje, y aquest aparesqués mes sá y trempat que un gínjol. Y 'l malalt se morí guapament,

cobrant lo doctor una picossada de mils pesetas...—

Al arribar aquí, vaig aixecarme de la cadira y al amich malalt vaig dirli;

—Noy, has esguerrat la carrera: En compte de tirar per malalt havías de tirar per metje. Encare hi ets á temps. Plantals á tots, no t' en escoltis cap y obra una clínica, en quin balcó hi posas un lletrero que diga:—Val més aquí que á cal apotecari. Exercici de la Medecina sense... medicinas. ¡Pas á la moral mélica!

CLAUDI OMAR Y BARRERA.

A LA VEHINA DEL DAVANT

Dispensim que la entretingui,
vehineta ressalada;
vosté es molt fácil que tingui
bastanta feina atrassada,
ja que no li queda estona
per mí, que no puch escriure
no veyentla.... Esperis, dona,
qu' ara tinch ganas de riure.

Davant del balcó que adoro
veu que també hi ha un balcó
y 'n 'quest una gabia ab lloro?
Donchs aquest lloro.... soch jo.
Aixó vol dir que á tot' hora
fent de lloro, no puch viure,
perque jo.... Esperis, senyora,
qu' ara tinch ganas de riure.

Vosté sols guayta á la festa,
molt pulida y enlassada;
y ab aixó clar manifesta
que vosté fá de criada.
Pero, vaja, no s' explica,
perque veig que son somriure
vol dí.... Esperis una mica,
qu' ara tinch ganas de riure.

Aquí hont me veu, vehineta,
soch molt guapo y molt trempat
y no 'm falta una pesseta
avants de haverla gastat.
Soch un jove de sanderi,
magre com un pa de lliura
y li dich formal que.... Esperí,
qu' ara tinch ganas de riure.

Per lo tant, si li faig pessa,
no 's dongui pas cap cuydado
qu' espero que ben depressa
me farà passar recado.
No ho extranyi, es un mareig
que no entench, ni puch descriure
y es que jo, aixís que la veig....
(ja 'm venen ganas de riure).

A. RIUS VIDAL.

LA «HUELGA» DEL DÍA

Es la *huelga* de la salut.
A la respectable *senyora* se li ha ocorregut de-

—Malalta.
—¿Y 'ls nens?
—Al llit.
—¿Y las nenas?
—Lo mateix que 'ls nens.

Se conta d' un gran establiment ahont de cent dependents n' hi ha quaranta y tants que s' han hagut de quedar á casa.

Entre 'ls empleats de correus, la mitat son al llit.

Al Banch diu que passa lo mateix

Als teatros no saben cóm arreglars'ho. Al dematí 's posa malalta la tiple, al mitj día 's dóna de baixa 'l tenor, á la tarde s' ajéu el barítono y al vespre... tot el públich.

Un empresari m' ho deya:

—No més falta que se 'm fiquin al llit els porters del teatro y l' operari que m' imprimeix els cartells.

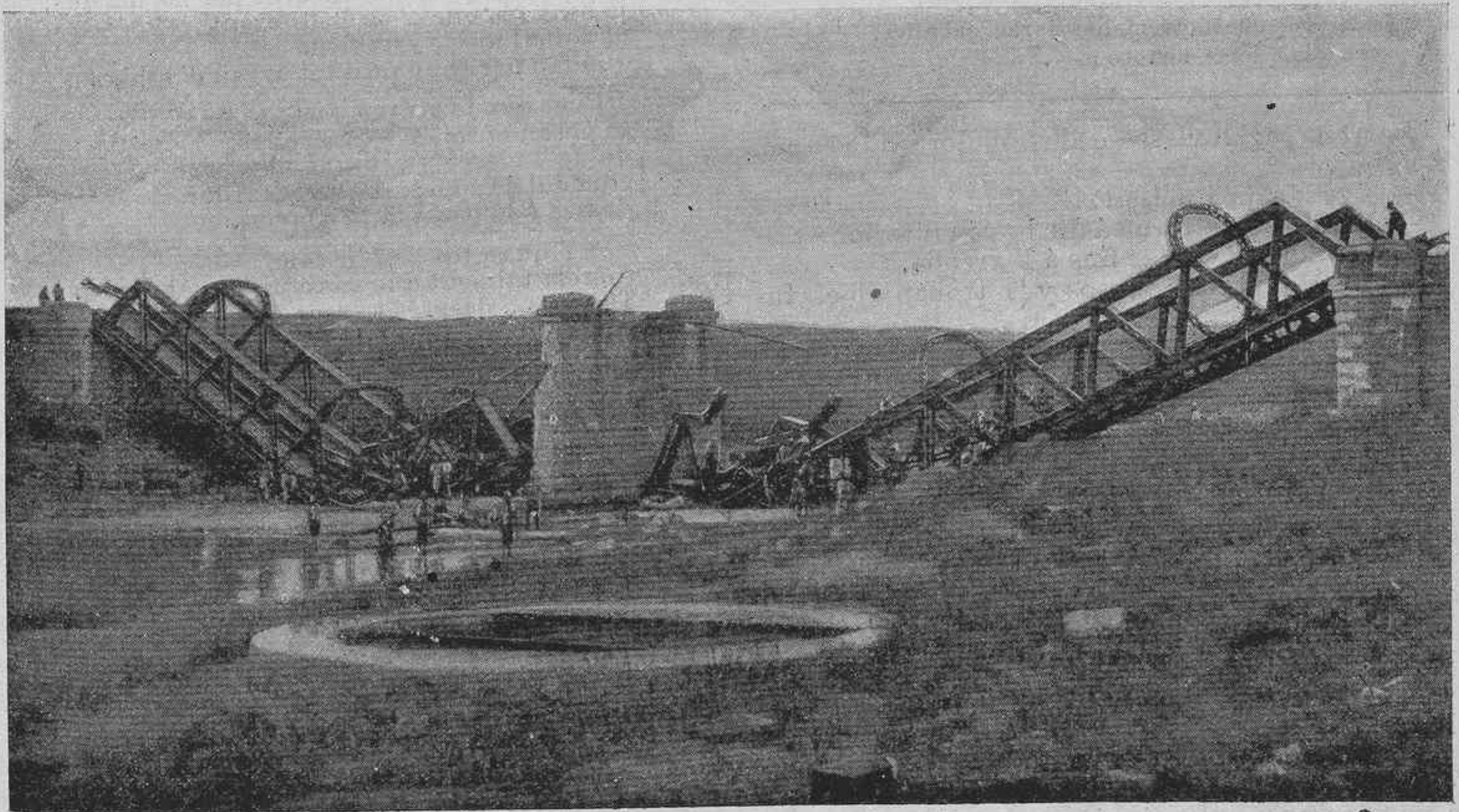
—¿Y vosté, no pensa ajeures?—vaig preguntarli.

—Bé ho hauré de fer—va respondrem filosóficamente:—si no, resultaría una nota discordant y hasta potser la companyía acabaría per mirarme ab desconfiansa, ó per creures que no tinch sentits.

No cal dir las complicacions que aquesta malura ocasiona en els negocis.

Si vostés han de pagar alguna cantitat, potser l' acreedor, malalt y tot, fassi un esforç y 'ls la envihi á cobrar, encare que sigui valentse del sereno del barri.

GUERRA ANGLO-BOER

Pont del ferrocarril de Natal, destruït pels boers.

clararse en vaga, y aquí tenen vostés que no hi ha ningú que 's trobi bé.

La escena 's repeteix deu vegadas cada día.

—¿Fulano?

—Está malalt.

—¿Y la seva senyora?

Pero si 'ls que han de cobrar son vostés, ja poden comensar á carregarse de paciència.

Arriban á la casa del deudor.

—¡Drinch drinch!

—¡Endavant!—els respón una veu desde dintre:—pitji la porta, qu' está ajustada.

LOS MÚSICHS MUNICIPALS AL PASSEIG DE GRACIA

—Si aquests tremolins duren, caballés,
no toco més.

Entran, pegan vistasso al recibidor y no veuen á ningú.

—¡Ave María Puríssima!

—Passi, passi—torna á dir la veu interior—tingui la bondat d' entrar fins á l' arcoba.

Donan vuyt ó deu passos y 's troban ab el fulano al llit.

—Y donchs ¿qué tenim?—preguntan vostés.

—Ja ho veu: hi agafat aixó.

—Pero ¿per qué s' está ab el pis obert?

—Perque la senyora també ho ha agafat.

—¿Que no tenen la criada?

—Si senyor; pero 's troba igual que nosaltres.

—¿Qui 'ls cuyda, donchs?

—No ho sé; la portera, els vehins, el primer que passa pel replá y té l' amabilitat d' empenye la porta.

Davant d' aixó ¿serán vostés prou inhumans per treures el compte y plantarlo pels nassos del pacient, á riscos de produhirli una agravació en la malaltia?

Lo més empipador es que la *passa*, en lloch de disminuir, va prenent cada día més alas, y aviat á una persona qu' estigui completament bona se la podrà ensenyar á cinch céntims l' entrada dintre d' un barracón, com una curiositat.

De día, encara de tant en tant se veu tranzitar algun aixelebrat que sembla volguer desafiar á la malura y avergonyir al món ab la seva salut.

Pero de nits, per tot arreu se representa el final de *Consuelo*.

¡Qué espantosa soledad!

Els carrers, deserts; las plassas, desertas; els passeigs, tan deserts com els carrers y las plassas...

Y si per casualitat veuen vostés passar algú, no 'n pensin res de bo: es un metje que se 'n va á fer de las sevas.

Sigui epidemia, sigui moda, la broma actual es altament desagradable y jo no tinch cap intenció de seguirla. Y si 'l lector m' ha de creure, li aconsello que procuri fer lo mateix que jo.

Ja 'ns morirém un altre día, si acás. Ara no pot ser. Hem de veure primer com acaba tot aixó del sigle XIX y 'l sigle XX, y 'ls plans de 'n Villaverde y 'l concert económic.

MATÍAS BONAFÉ.

QUAN VINGUI LA TARDOR...

Quan vingui la tardor
puja uns días al poble, amiga meva,
que desde la finestra del maset
veurás un jorn, fugir per por del fret
las pobras aurenetas.

Tú que vius á ciutat
no l' haurás vist pas may eix espectacle;
á mí, el véurel, amiga, 'm costa un plor,
mes durant tot l' hivern, á son recort
sento dolsa anyoransa.

D' aurenetas á mils
s' arrapan de la iglesia en la fatxada;
totas piulan d' un modo tan extrany
que cada xiscle 'm sembla com un plany
d' un' ánima malalta.

No es el xiscle frisós
que 's sent quan fan els nius per las masías;
ja sentirás que n' es de diferent
d' aquell xiscle estrident
que fan pel Juny passant arrán d' espigas.

Com que ja senten fret
se posan apretadas totas ellas;
desde 'l maset 's veu una negror
com dol de funerals que la tardor
dedica á la passada primavera.

...Y quan totas se 'n van
sembla talment que passi un núvol negre.
Després... després se sent una tristor!...

Quan vingui la tardor
puja uns días al poble, amiga meva.

R. SURIÑACH SENTIES.

Si en lloch de parlar aquí dels espectacles públichs m' hagués d' ocupar de las farmacias ¡quina revista mes bonica podria fer, en l' actual moment históric!

—¡Gran éxit!—diria:—L' apotecari A, en un dia, ha despatxat mil receptas; l' apotecari B ha arribat al miler y mitj; l' apotecari C ja ha perdut el compte... ¡Gran éxit! Gran éxit Temporadas tan brillants, no 's veuen gayre sovint.

Perque, ja deuen saberho, avuy els únichs establiments concorreguts son las farmacias. ¡Quinas empentas y quina manera de fer negoci! Sol dirse que una pesseta no es bona per tothom. Ni una pesseta... ni un *dengue*. Verbi-gracia 'l *dengue* actual, que si per la generalitat es dolent, pels senyors de l' an-

tipirina y 'l tímol—no suprimir ¡per Deu! l' última lletra—s' ha convertit en una mina, que ni las del Transvaal y l' Orange.

Els teatros... ¡pobrets!... Passin els ulls per las ratllas que segueixen—escritas, *mes en cumplimiento de un deber sagrado*, que no perque hi hagi de qué—y fassin vostés mateixos els comentaris que 'l seu leal saber els dicti.

El *Principal*, plegant discretament las velas, s' ha reduhit, com certs fadrins barbers, á treballar únicament els *sábados y domingos*.

Al *Liceo*, després dels beneficis de la Adiny y del mestre Marty, que alcansaren el lluhiment que l' una y l' altre 's mereixian, acaba també la temporada. Cal, de passada, consignar l' éxit que ha obtingut nostra aplaudida paysana la senyora Huguet cantant la part de *Musseta* de l' ópera *La Bohème*.

En el teatro *Romea* segueix representantse *Lo comte l' Arnau*, que cada dia obté mes aplausos, especialment el magnífich decorat del mestre Soler y Rovirosa.

El *Tivoli* está tancat y barrat. Agotada la broma de la pantomima aquática, l' *Alegria* ha recullit els trastos y els caballs y se 'n ha anat á corre mon, posant fi á una temporada de la qual no crech que 'n tingui cap queixa. Avuy al teatro s' hi están fent las obras necessarias pera tornar-lo al seu estat normal.

A *Novedats* la Mariani 's defensa bravament, lluytant contra las circunstancias y estrenant *Tristi amor*, obra de la qual, com encare no l' hem vista, no 'n podrém parlar fins á la senmana entrant.

El *Portfolio de Eldorado* continúa portant gent al *idem*, y fent las delicias del públich, que no 's cansa de riure durant la representació dels dotze xispejants quadros de l' obra.

Y per fi, com á cada hu se li ha de donar lo seu, devém fer constar que l' únich teatro que ha ofert durant aquests dias alguna novetat es el *Gran-Via*, ahont dissapte van debutar las *Damas provenzales*.

Aquestas *Damas provenzales* son quatre senyoretas que ballan y cantan ab una gracia especialissima y 's mouhen ab verdader desembrás. Sas *cansonetas* tenen un encant indefinible, y n' hi ha alguna d' un gust tan delicat, y d' una melodia tan dolça, qu' es impossible sentir-la y no desitjar la repetició. El repertori de las *Damas provenzales* es variat y nou, y las quatre senyoretas l' executan ab un ajust pocas vegadas vist sobre las taulas.

No es extrany, donchs, que sa presentació fos un exitasso y que las graciosas *Damas* siguin l' atracció del dia.

De lo qual ne dono fe, com ne dono de que per aquesta senmana

haig de posar punt final,
pues, ni que fassi malicia,
ni buscant-la ab un fanal
puch trobar cap mes noticia
teatral.

N. N. N.

EL DENGUE Á BARCELONA

—¿Quí es l' últim?

AVIS

S' ha posat en circulació la 3.ª emisió del sello de **La Esquella**, color vert (penúltima de la serie.)

Aquest sello, com ja manifestarem, no 's ven. Els lectors que desitjin possehir-lo poden passar á recullir-lo en nostra Administració (Rambla del Mitj, 20, *Llibreria Espanyola*,) ahont els será entregat gratuïtament, mitjansant la presentació d' aquest número de **La Esquella**.

Aixís mateix s' entregarán á qui 'ls solliciti en igual forma, sellos de las emisiones 1.ª y 2.ª (colores morat y vermell.)

Teatro Romea.—LO COMTE L' ARNAU

DRAMA PÓSTUM DEL INMORTAL FREDERICH SOLER (PITARRA)

Escena final del acte primer

(Composició y dibuix de Nicanor Vázquez.)

À UNA PALMATORIA

CAPS DE BROT

(REGALO DE BODA)

Ditxosa tú, palmatoria,
ditxosa tú que tindrás
lo goig de ser testimoni
del poétich acte nupcial
en que dos cors y dos ànimas
per sempre més s'unirán
pera convertir la vida,
ab tot y 'ls tristos afanys
ab que brega adalerada,
en paradís terrenal
sense la serpent odiosa,
causa de tots los pecats.
Ta vela color de rosa,
com los somnis celestials
dels nuvis que ab ta llum dolça
felissos se mirarán,
si pogués dirnos un dia,
com trovador inspirat,
las emocións deliciosas
en que en lo mes tendre esplay
las ànimas dels dos nuvis
tendrement se banyarán,
quánta enveja nos daría
als desventurats mortals
que aném pe'l mon com los orfens
vivint de la caritat
que 'ns fan d'un amor que passa
com foch follet sepuleral,
que s'encén y que s'apaga
de cop y 'ns ompla d'esglay.
Palmatoria venturosa
destinada á illuminar
y á desfer l'ombra que omplena
avuy la cambra nupcial,
convertinte en sol de gloria
pe'ls nuvis enamorats,
sia ta llum dolça, eterna
com l'amor mes pur y lleal,
mes si algún dia, que prego
á Deu que no arribi may,
entrés la serp verinosa
en la cambra á dur son baf,
apaga ta llum per sempre
com lo sol s'apagarà
lo dia que s'extingeixi
per tota la eternitat.

SIMÓN ALSINA Y CLOS.

FRANCISCO SOLER Y ROVIROSA

Eminent pintor escenógrafo, autor de las decoracions de *Lo comte l'Arnau*.

Divendres de l'altra senmana morí en aquesta ciutat D.ª Dolors Homs y Rosés, digna esposa de nostre estimat company de redacció D. Joseph Roca y Roca.

Ens honravan de molts anys ab la seva amistat, coneixíam las virtuts que atresorava aquell cor d'àngel sempre obert al bé, y compreném la perdua inmensa que pera 'l nostre bon company representa la seva desaparició del mon dels vius.

En vá busquém frasses ab que expressar el nostre sentiment per desgracia tan irreparable; en vá volém portar al nostre pobre amich un raig de consol que atenuhi la seva pena: feridas tan fondas no 's mitigan ab paraulas, no 's tancan jamay. Per xó desde 'l fons de la nostra ànima fem vots pera que 'l nostre affigit company trobi en el mateix carinyo que á la difunta professava

el valor y la resignació que pera soportar una ausencia que ha de ser eterna 's necessita.

L'enterro de la finada, verificat el dissapte á la tarde, fou una tendre manifestació de dol y simpatía, que posá de relleu la part que 'ls numerosos amichs del Sr. Roca y Roca prenen en el seu amarch dolor.

Els catalanistas de Barcelona, que tantas cosas havían de fer y tants projectes tenían en cartera pera salvar la patria, están fa uns quants días á mata-degolla.

De manera que ¡ay! per aquest cantó, ja podém comensar á recullir altre cop las esperansas que teníam escampadas.

Desém la fals, pleguém la barretina y cantém:

Catalunya, comtat gran
¡quí t' ha vist tan rica y plena!
Dos periódichs que tenim
l'un y l'altre 's clavan llenya.
¡Vaya un pastel,
segadors de la terra,
vaya un pastel!

Llegeixo, profundament emocionat:

«El gremi de forners ha ofert á son patró Sant Honorat una magnífica funció religiosa.»

¡Molt bé! Aixís m' agradan els homes.

Ara no mes falta que 'l pa tingui 'l pes que ha de tenir, que la farina sigui de la classe que li correspón y que 'l preu baixi.

Sant Honorat content... y nosaltres també.

Ha comensat la poda dels arbres dels passeigs y carrers de l' Ensanxe.

Lo que deya un, mirants'ho:

—Se coneix que 'l nostre Ajuntament necessita llenya.

Y tal si 'n necessita; molta mes de lo que la gent se figura.

El que també 'n necessita bastanta es l' Ajuntament de Pamplona.

¿No dirían quín' una se n' hi ha ocurregut?

Establir la censura previa pera las obras destinadas al teatro.

—Es clar—deurán pensar aquells bons regi-

dors:—aquí ningú ha de poder representar comedias impunement sino nosaltres.

Un cantar que rebo pel correu:

No extranyis si ara, videta
per casa teva may passo:
se que 'l teu marit vigila
y... ¡m fa tanta po 'l trancasso!

Parlant del *Lleó XIII*, que dimars va arribar de Manila, portant alguns centenars de militars que fins ara havían permanescut en poder dels tagalos:

El Brusi:

«A las ocho menos cuarto de esta mañana ha disparado el cañonazo de entrada el vapor *León XIII*.»

El Noticiero:

«A las siete de esta mañana ha disparado el cañonazo de llegada el vapor *León XIII*.»

Ja ho veuen: l' un, que á las set; l' altre, que á tres quarts de vuyt.

CABALLOTS

—¿Preguntan ahont aném? A donar els tres toms.

—No sé qui fa més goig, jo ó l' animal.

—Es alló; la qüestió es fer broma.

Ni per disparar una trista canonada logran posarse d' acort els nostres diaris.

A mitjos de la senmana derrera morí D. Emili J. Orellana, il·lustrat escriptor, infatigable campeó del treball nacional y director de nostre estimat colega el *Diario del Comercio*.

A la seva inconsolable familia y á la redacció del citat periódich enviém la expressió del nostre condol per la sensible pèrdua que acaban d' experimentar.

No se si es veritat que, com cantan en una popular sarzuela,

«hoy las ciencias adelantan
que es una barbaridad.»

De lo que 'ls puch respondre es dels progressos del art del robo.

Dos n' hi ha hagut últimament á Barcelona, que tenen tota la gracia del mon.

El primer va anar d' aquesta manera:

Una senyora que s' ha de mudar de casa, va y lloga un carro que 's cuydi de traslladarli 'ls mobles. A l' hora convinguda se li presentan uns quants homes acompanyats del vehícul corresponent, carregan en ell baguls y fardos, lligan l' equipatge, tocan el dos... y fins á la vista: ja no se n' ha sapigut res mes.

L' altre robo es d' un altre género.

Un mestre de casas tenia en la Creu cuberta una barraca que li servia de depósit, y al anarhi l' altre dia á buscar algún objecte, vejé ab la consegüent sorpresa que la tal barraca havia desaparegut. Parets, porta, teulas, vigas, eynas, tot havia volat com per art d' encantament. De la seva antigua propietat sols ne quedava... 'l terreny.

¿Volen *progrés* mes evident y palpable? ¿Pot anarse mes enllá?

Pues, sí senyors, encare pot anars'hi. O sino, vejín la mostra.

* * *

Dilluns, de la plassa de Pontejos, de Madrit, siti pròxim á la Porta del Sol y sumament concoregut ¿saben vostés qué van endursen els lladres?

Nada menos que una estàtua de bronzo que remata la font de la plassa y que no es pesa que pugui amagarse á la butxaca de l' hermilla.

Després d' aixó, pera arribar al cim de la *perfecció* ja no mes falta una cosa.

Que 'ls lladres robin una casa sencera, emportantsela ab estadants y tot.

¿Veritat que no estaria mal que fessin la proba ab la nostra Casa gran, un dia que 'ls regidors hi estessin reunits?

L' escena á Sabadell.

Se presenta un individuó á l' Ajuntament y encarantse ab el porter:

—Fassi 'l favor d' agafarme—li diu molt serio.

—¿Per qué?

—Acabo d' escanyar á la meva dona.—

Estupefacció del empleat municipal, recados per aquí, consultas per allá... quan á lo millor se presenta la *interfecta* molt sana y bona, reclamant al seu marit, que á la qüenta ni l' havia tocada per res.

Ara no mes faltaria que al infelís li busquessin bronquina per haver tractat d' enganyar á l' autoritat.

Y fins á cert punt hi hauria motiu. ¿Ahónt s' ha vist alabarse d' una cosa que no s' ha realitat? ¿Y la formalitat del home?

D' actualitat.

Entre 'l procurador y un llogater:

—Deu lo guard; vinch á portarli 'l recibo del mes.

—¿Qué ho diu de veras?

—Es clar que sí.

El llogater butxaqueja un rato ab molta formalitat y no 's troba ni un céntim.

—Fill meu, m' haurá de perdonar, pero me 'n havia ben distret.

TOMS

—Ara, á passar per davant de casa d' ella.

—Veyám si aquest tom serà l' últim!...

—Es extrany.

—No senyor, es molt fàcil de comprendre. Hi passat aquests días tan entretingut discutint sobre si es veritat que som *fi de sigle*, que no m' havia adonat de qu' eram *fi de mes*.

que hasta no sé lo que fé...

—Aixó ray, si ab tals tropells li venen, els diu: preneu la palla y l' ufals...—¡No, Andreu, que s' ho hagin de menjar ells és lo que á mi 'm sab més greu.

J. MORET DE GRACIA.

En lo poble de Bellprat van fer una operació al estómach de un minyó, y quan ja estava curat en Pepet li preguntá:

—Escolta, tú, Gelabert: ¿es vritat que t' han obert?

—Sí, noy, sí, y sense trucá.

LL. BONNIN.

—Poseume un litro de ví en un porronet—va di un sabater que 's diu Quico á la taberna del Mico; mes veyent que 'l mosso Ambrós li posá en un porró gros, cremat li va dir:—¡Ximplet! ¿No 't dich en un porronet?— Y 'l mosso també alterat digué:—Bé prou li rentat!

F. LLENAS

Lo vaquer Pere Marsal una gran rifa tregué, de la qual sort; ara té trenta vacas al corral. Admirantse en Ramonet de sa sort, y al veure allí tantas vacas, digué així: —¡Aixó sí qu' es tenir llet!

—¿Y cóm li va, senyor March, la palla y l' ufals? ¿Va be?

—Ja ho crech, sino qu' are ve l' enredo aquest de l' embarch

D. Corneli explica en una tertulia de amichs las admirables condicions que adornan á la seva volguda esposa.

—¡Es molt valenta!...—exclama.

—De veras?—li preguntan.

—¡Y tant!... O si no escoltin un cas rigurosamente auténtich. Arribo l' altre vespre á casa y 'm trobo ab que hi teníam lladres. Quan vaig entrar al quarto de la Carolina, 'n vaig veure un que saltava pel balcó, perdentse entre la foscó de la nit. Y ella... serena, com si res hagués passat!

Un metje á un viudo:

—Ara mateix han cumplert nou senmanas que la vostra dona es morta... Me sembla, donchs, qu' es hora de que arreglém el compte relatiu á la difunta.

—Oh... ja veurá... ja veurá... De primer, senyor Doctor, m' ha de donar algunas explicacions. ¿Vosté va curarla á la meva Tuyas?

—No vaig curarla, certament: ja que si l' hagués curada no s' hauría mort.

—Donchs ¿va matarla?

—Y ara? ¿cóm voliau que la matés?

—Llavoras, si no la va curar ni la va matar, no se pas que reclama: estém en paus.

D. Pancho acaba de comprar un llóro preciós que passeja triunfalment ficat dintre de una gabia.

—Qué parla molt aqueix lloro?—li pregunta un amich.

—Encare no ho sé—li respón D. Pancho.—Pero no me 'n preocupo. Ara vaig á posarlo ab relació ab la meva dona, y jo 'us juro que avants de vuit días lo difícil no será que parli, sino fer-lo callar.

El pare:—Vamos á veure, jove ¿qué desitja?

El jove:—La ma de la seva filla.

El pare (ab sequedat):—No més que la ma? Impossible! Si la vol l' haurá de pendre en bloch; jo no faig negocis al detall.

A una senyora molt graciosa un día van preguntarli:

—¿Cóm s' explica que sent germanas vosté y la Lola, estiga vosté tan flaca y ella tan grassa?

—Molt senzill—respongué la interpelada.—Som germanas de llet, y ella se la va beure tota.

Un escriptor feya grans elogis de un del seu gremi.

Y un dels que l' escoltavan se permeté observarli:

—Vosté prou l' alaba; en cambi ell li correspon tan bé, que no parla de vosté que no digui qu' es un solemne estúpit.

Réplica del escriptor:

—Ho crech; com crech així mateix qu' es molt possible que l' un y l' altre 'ns equivoquem.

À LO INSERTAT EN L' NÚMERO 1094

- 1.ª XARADA.—*Can-sa-la-de-ri-a.*
- 2.ª ID.—*Se-bas-ti-a-na.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Girona.—Ignora.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La alegría de la casa.*
- 5.ª CONVERSA.—*Tiana.*
- 6.ª GEROGLIFICH.—*Grans alturas.*

XARADAS

I

¡Vina hu mos brassos—prenda estimada!
per Deu no sigas—no, tan ingrata
que jo 'm *dos tersa*—per tú *Tres-quarta*.
¡Ningú 'ns expia!—Mira á ta mare
dormint tranquila—com una santa,
puig sab de sobras—ab qui tú tractas.
¡Apa! *Tot* sigas—per qui tant t' ayma!
¡Vina!... ¡No apartis—ta hermosa cara
que un bes ¡t' ho juro!—d' honor no es taca
sempre que 's fassi—sortit de l' ánima
com jo, ma vida,—te 'l vull fer ara!

¡Aixis! ¡Acosta't!—¡Que n' etsde guapa!
¡Que 'n ets de bona!—¿La vista baixas
y s' enrojeixen—tas finas galtas
y per ton rostre—roda una llágrima?...
¡Ton plor aixuga!—¡Tos bells ulls alsa!
¡Lo color torni—d' ans en ta cara
que un bes, ¡t' ho juro!—d' honor no es taca
sempre que 's fassi—sortit de l' ánima
com jo, ma vida,—te l' he fet ara!

F. CARRERAS P.

II

Dos la plassa venen llus
han fet una *prima-tres*,
y segons la *total* diu
es molt barato y ben fresch.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ.

ANAGRAMA

Tan *tot* arribá de Cuba
lo *total* del Agustí;
que al cap de dugas semanas
pobret, deixá de existir.

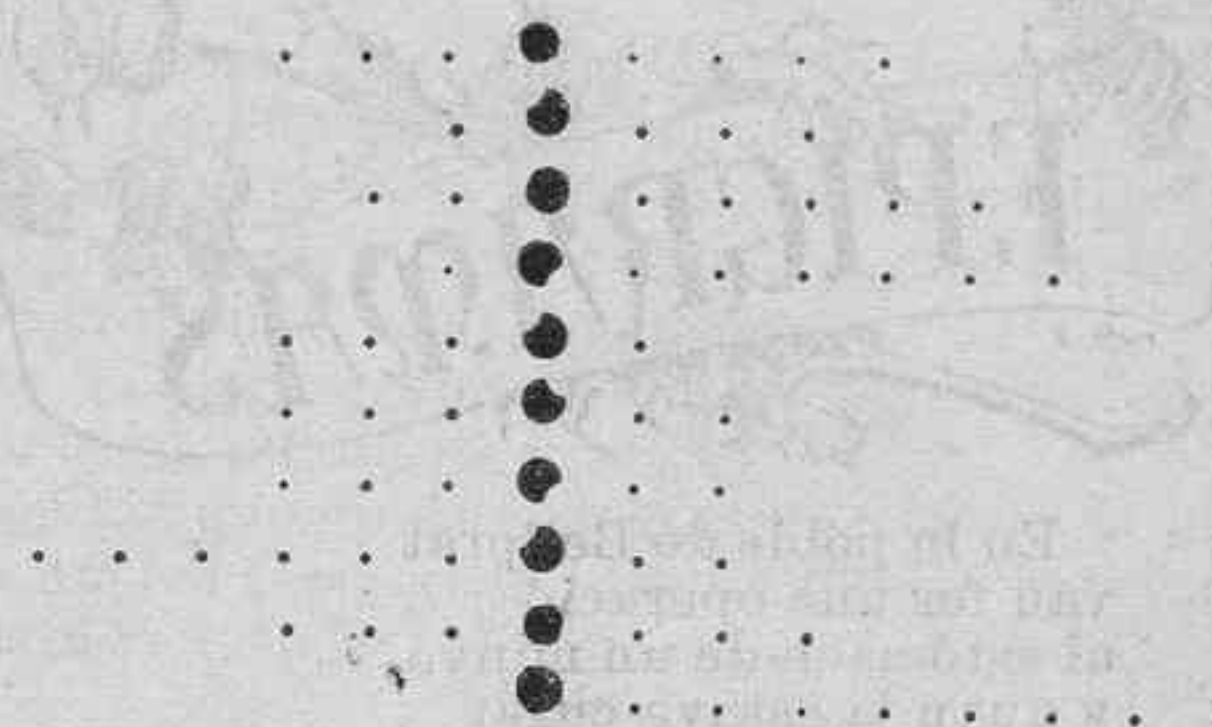
TRENCA CLOSCAS

ELISA L. PAGÉS
TOLEDO

Formar ab aquestas lletas el títol de una aplaudida sarsuela castellana.

OLDD BASTANDK.

ACRÓSTICH

Sustituir los punts grossos, per lletas que llegidas verticalment diguin l' apellido de una anomenada tiple d' ópera y los punts horizontals tot obras de son repertori.

UN NOVICI.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9—Nom de dona.
- 7 9 2 4 5 4 5 3—Poble catalá.
- 1 2 3 6 5 2 9—Arbre fruiter.
- 1 5 2 4 8 3—Animal de ploma.
- 4 5 6 8 9—Ciutat valenciana.
- 5 6 6 9—Carrer de Barcelona.
- 1 8 9—Nom de dona.
- 2 5—Nota musical.
- 7—Consonant.

ANDREU MIR.

GEROGLIFICH

No tot tot
q + e
e e e e e e e e e e
∞

P. GRAU.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

A. López Robert, impresor, Àsalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2.

¡Acaba de publicarse! ¡Se ha puesto á la venta!

COLECCION DIAMANTE

TOMO 70

DEL NOTABILÍSIMO ESCRITOR

V. BLASCO IBAÑEZ

QUE LLEVA POR TÍTULO

À LA SOMBRA DE LA HIGUERA

(CUENTOS VALENCIANOS)

Un tomo en 8.º menor de unas 200 páginas, impreso en papel *vergè* y encuadernado con una cubierta á varias tintas.

Precio 2 reales

Nueva, de Vicente Sanchis

LA GRANUJERIA ANDANTE

Un tomo 8.º de 349 páginas

Ptas. 4

Ubaldo
González
Serrano

SILUETAS

Un tomo Mignon

Ptas. 0'75

Sin maestro
en 20 lecciones

EL INGLESES

Con la pronunciaci3n
figurada

Ptas. 3

LA ESCUADRA del ALMIRANTE CERVERA

Un tomo en 4.º, Ptas. 5

La semana que vé se posará á la venda l' obra de 'n
Jeph de Jespus

TONTERÍAS — Preu: 2 pessetas

REMEYS CASULANS
PER Manel Romeu Guimerá
Preu: UNA pesseta

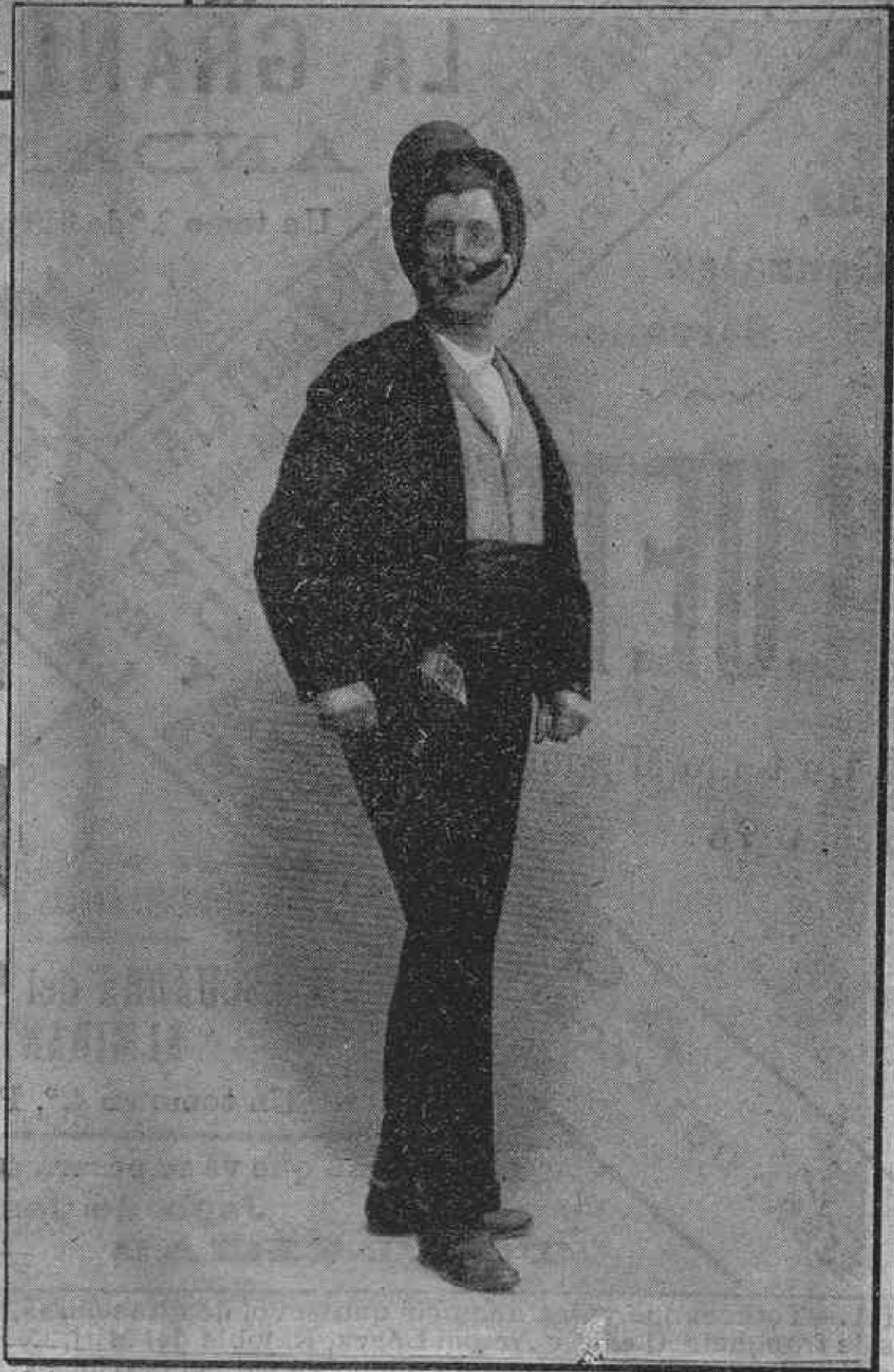
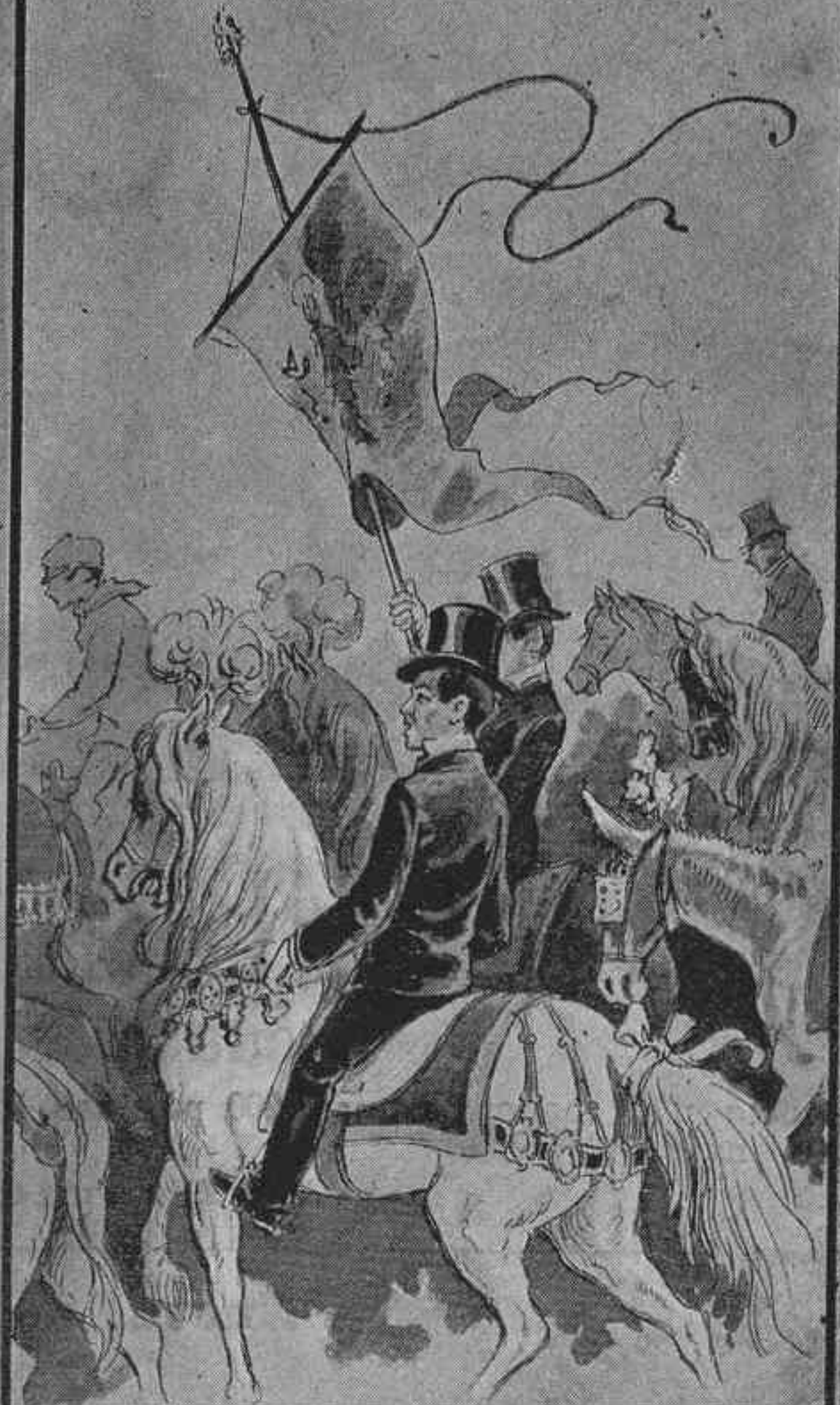
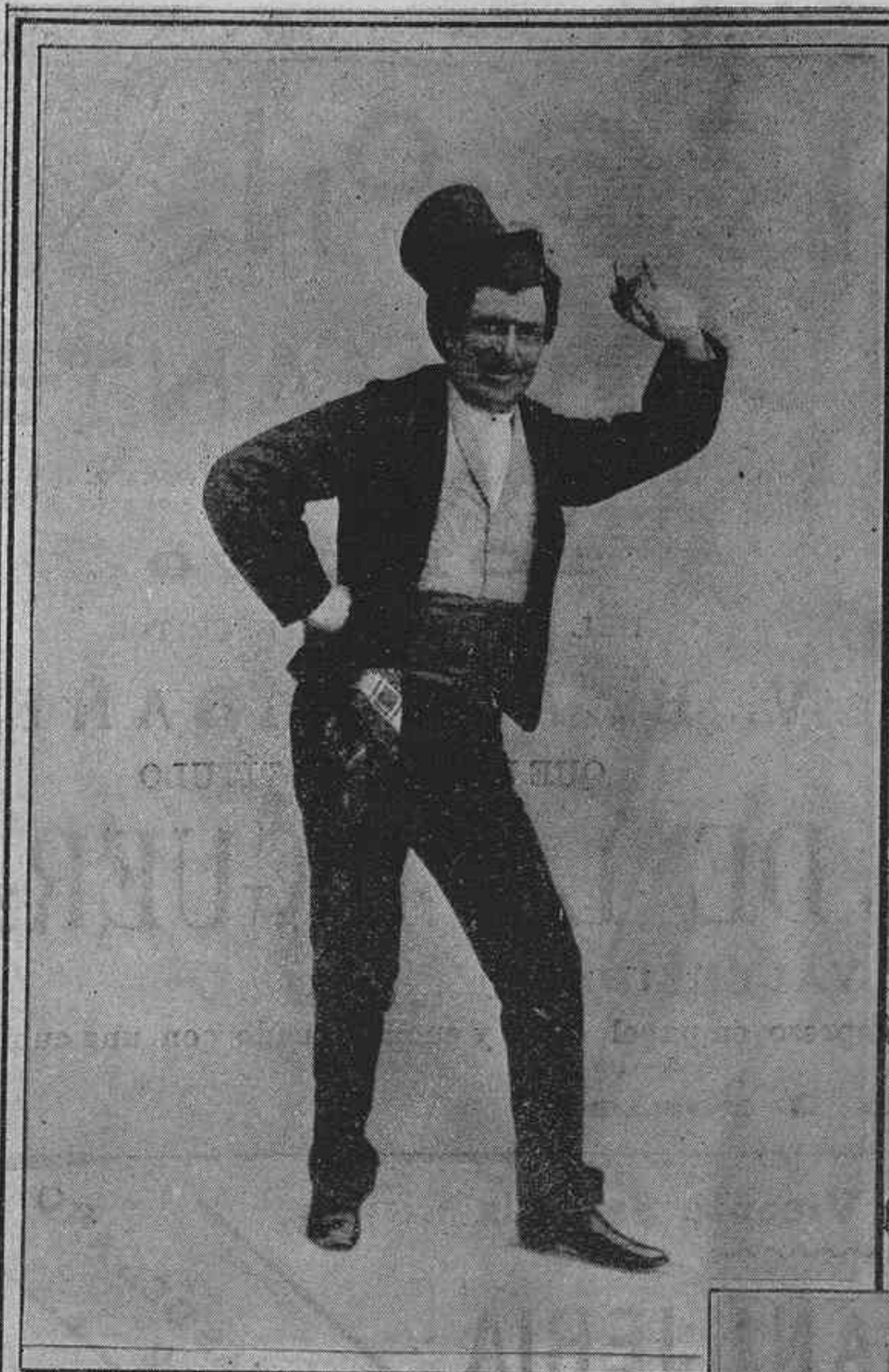
PER C. GUMÁ ab dibuixos de M. Moliné
Preu: DOS ralets.
AGENDA CULINARIA
LIBRO DE LA COMPRA, CON MINUTAS Y RECETAS PARA CADA UNO DE LOS DIAS DEL AÑO
POR LA DUQUESA LAURA. — Un tomo encartonado, Ptas. 2

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

ELS TRES TOMS

L'actor Goula, en la pesa *Los tres toms*.

Els héroes de la festa.

—Apa, y que Sant Antón us beneixi

—¿Qué tal la trona?

(Fotografias de *Matorrodona*; dibuixos de *Navarrete*.)